

GEORG PHILIPP TELEMANN'IN OBUA KONÇERTOLARI VE OBUA REPERTUVARINA KATKILARI

GEORG PHILIPP TELEMANN'S OBOE CONCERTOS AND CONTRIBUTIONS TO THE OBOE REPERTOIRE

Özge SERBEST* Zerrin TAN**

Geliş Tarihi: 16.02.2022

Kabul Tarihi: 21.03.2022

(Received)

(Accepted)

Öz: Georg Philipp Telemann'ın yaşadığı ve Klasik Batı Müziği'nin altın çağı olan Geç Barok dönem; yeniliklerin ve birden fazla müzik formunun geliştiği, konçerto ve sonatın zirveye ulaştığı dönemdir. Bu dönemde tüm besteciler, özellikle Georg Philipp Telemann tarafından benimsenen obua, dönemin en popüler enstrümanlarından olmuştur ve obua için yüzlerce beste yapılmıştır.

G. Ph. Telemann'ın, her ülkenin müzikal öğelerini eserlerinde kullanması müzikte devrim yaratan bir özelliğidir. Zengin armonik düşünceleri, etkili melodileri, karmaşık motifleri sayesinde çağının en saygıdeğer bestecisi olmuştur. Dönemin en üretken bestecisi olarak tanınan G. Ph. Telemann, her enstrüman için sayısız beste yapmıştır. En üretken ve en verimli dönemlerinde bestelediği obua konçertoları, fantezileri ve sonatları, obua repertuvarına çok büyük katkı sağlamıştır.

Bu araştırmada, Georg Philipp Telemann'ın obua için bestelediği popüler konçertolar tanıtılmış ve onları icra edecek müzisyenler için içerikleri incelenmiştir. İracıların dönemi ve enstrümanı daha derin kavrayabilmeleri, G. Ph. Telemann'ın müzikal kimliğini tanımaları için Barok dönemin, obuanın ve G. Ph. Telemann'ın müzikal özelliklerine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Barok Dönem, Georg Philipp Telemann, Obua, Konçerto, Basso Continuo

Abstract: The golden age of Western Classical Music, the Late Baroque era, at which Georg Philipp Telemann lived, was the era when innovations and multiple musical forms developed, the concerto and sonata reached their peak. During this era, all composers, especially Georg Philipp Telemann, adopted the oboe and it became one of the most popular instruments of the era. Hundreds of compositions were composed for the oboe.

G. Ph. Telemann's use of musical elements from each country in his works is a revolutionary feature in music. He became the most respected composer of his age thanks to his rich harmonic thoughts, effective melodies and complex motifs. Known as the most

* Yüksek lisans öğrencisi, Trakya Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü, ozgesserbest@yahoo.com, Orcid: 0000-0003-3704-8641

**Doçent, Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü, zerrintanoba@hotmail.com, Orcid:0000-0002-3931-007

prolific composer of the era, G. Ph. Telemann composed numerous compositions for each instrument. The oboe concertos, fantasies and sonatas which he composed during his most productive periods contributed greatly to the oboe repertoire.

In this research, popular concertos composed for oboe by Georg Philipp Telemann were introduced and their contents were examined for the musicians who performed them. The musical characteristics of the Baroque era, the oboe and G. Ph. Telemann were mentioned so that the performers could have a deeper understanding of the era, the instrument and to recognize G. Ph. Telemann's musical identity.

Keywords: Baroque Era, Georg Philipp Telemann, Oboe, Concerto, Basso Continuo

1. GİRİŞ

Klasik Batı Müziğinde 1600'den 1750'ye kadar uzanan dönem, Barok dönem olarak kabul edilmektedir. Sanat alanında kullanılan barok terimi; tuhaf, düzensiz veya normalden ve beklenenden farklı herhangi bir şeyi tanımlamak için kullanılmaktadır. Barok müziğin karakteri karmaşık, duygusal ve gösterişlidir. Müzik tarihinin en zengin ve en çeşitli dönemlerinden biridir.¹

Barok dönem bestecilerinin çok sık kullandığı kontrast; yüksek ve alçak, solo ve topluluk, farklı enstrümanlar ve tımlar arasındaki farklar ile birçok Barok bestesinde önemli bir rol oynamaktadır. Besteciler ayrıca enstrümanlar konusunda daha kesin olmaya başlamışlardır ve genellikle icracının seçmesine izin vermek yerine bir eserde çalınması gereken enstrümanları kendileri belirlemiştir. Barok dönem ile birlikte ortaya çıkan ve dönemin en önemli özelliği olan *basso continuo* yani *sürekli bas*, bir eşlik stilini belirtir: diğer enstrümanlar melodiyi çalarken bir enstrüman (çello, fagot veya klavsen) bir bas hattı sağlayarak eşlik etmektedir.²

Dönemin bestecileri, duygulara yönelerek müziğin dinleyiciyi ve duygularını harekete geçirmesi gerektiğine inanmışlardır. Kişisel duygulara yönelik bu genel arzuyu karşılamak için geliştirilen opera, 1600'lü yıllarda İtalya'nın Floransa kentinde tanıtılıp, hızla tüm Avrupa'ya yayılmıştır. Dönemin en göz alıcı ve en etkili sanatsal türü haline gelmiştir. Opera, karakterlerin anlatılan hikâyeyi konuşmak yerine şarkı söyleyerek, müzikle sunduğu bir dramadır. Müzik, şiir, drama, oyunculuk, sahne, set ve kostüm tasarımı ve koreografi gibi çeşitli sanatların birleşiminden oluşmuştur.³

¹ UK Essays, "The Music Era of Baroque"
<https://www.ukessays.com/essays/music/the-music-era-of-baroque-music-essay.php> (E.T. 20.11.2021).

² "The Music Era of Baroque", *a.g.m.*, s. 1.

³ "The Music Era of Baroque", *a.g.m.*, s. 1.

Barok dönem, operaya eşlik etmek için kullanılan orkestranın doğuşuna şahit olmuştur. Bu operalarda orkestra, şarkıcılara eşlik etmenin yanı sıra sadece enstrümantal bölümler de çalmaya başlamıştır. Bu bölümler; başlangıçtaki *uvertürü*, sahne arasında veya değişimleri sırasında ve danslarda edilen eşlikleri içermektedir. Barok orkestra, günümüz orkestrasından oldukça farklıdır; genel olarak daha küçük bir topluluktur. Özünde, flüt, obua ve fagot gibi tahta nefesli çalgılar, trompet veya korno gibi bakır enstrümanlar ve yaylı çalgılar ailesi vardır. Barok orkestraya sürekli bas sağlayan klavsen de eşlik etmektedir.⁴

Barok dönemin sonunda besteciler, konçertolar ve orkestra süitleri gibi sadece enstrümanlar için besteler yazmışlardır. Enstrümantal müziğin ilk önemli türlerinden biri *konçertodur*. Konçerto kelimesi hem rekabet hem de birliktelik çağrışımlarına sahip olan Latince “concertare” kökünden gelmektedir. Müzik konçertosu her iki anlamı da yansıtır. Konçerto, enstrümantal bir solist ve orkestra için bestelenmiştir; bir anlamda bu iki gücü bir araya getirmektedir; başka bir anlamda, bu iki güç izleyicinin dikkatini çekmek için rekabet etmektedir. Konçertolar genellikle *hızlı – yavaş – hızlı* tempo kalıbını takip eden üç bölüm halindedir.⁵

Rönesans'taki geleneksel dans türü olan süit, Barok dönemde de popülerliğini sürdürmüştür. Enstrümanlar için yazılan ilk çok bölümlü çalışmadır. Almanya'da 17. yüzyılın ortalarında, *allemande*, *courante*, *sarabande* ve *gigue* süitte standart haline gelmiştir, sonralarında *bourrée*, *gavotte* ve *minuet* gibi diğer dans türleri de eklenmiştir.⁶

“17. yüzyılın ortalarından sonra, çok bölümlü kuralına uygun, solist karakterini içeren tek başına bir eser bütünlüğü olan bestelere genel olarak ‘sonata’ adı verilmeye başlanmıştır.”⁷ “Solo sonat; şifreli bas eşliğinde, bir solo çalgı için yazılırdı. En çok keman kullanılırdı fakat viol, viola da gamba, flüt ve obua için de solo sonat yazılmıştır. Trio Sonat; solo sonat gibi çeşitli bölümleri vardır. Genellikle

⁴ Essential Humanities, “Baroque Music”

<http://www.essential-humanities.net/western-art/music/baroque/> (E.T. 25.10.2021).

⁵ Music of The Baroque, “What is Baroque Music?”

<https://www.baroque.org/baroque/whatis> (E.T. 25.10.2021).

⁶ “What is Baroque Music?”, *a.g.m.*, s. 1.

⁷ İrkin Aktüze, *Müziği Anlamak: Ansiklopedik Müzik Sözlüğü*, Pan Yayıncılık, İstanbul 2004, s. 540.

iki solo çalgı ve bas için yazılırdı.”⁸ 18. yüzyılda G.Ph. Telemann, J.S. Bach ve G.F. Handel, bu tarzda çok sayıda sonat yazmıştır.⁹

Georg Philipp Telemann’ın, hafif ve yalın melodik anlatımları, başka ülkelerin melodilerini kullanması, enstrümanın tekniğini ve sınırlarını bilip, ona uygun bestelemesi ile Barok dönem müziğine yenilikler getirmesi ve katkıda bulunması bu araştırmanın önemini vurgulamaktadır. Araştırmada, Georg Philipp Telemann’ın obua üzerindeki etkisi incelenmiştir. Özellikle, bestecinin konçertolarından; Sol Majör TWV 51: G2, Mi minör TWV 51: e1, Mi bemol Majör TWV 51: Es1, Re minör TWV 51: d1, Do minör TWV 51: c1, Re Majör TWV 51: D5, Sol Majör TWV 51: G3 araştırma içerisinde ele alınmış ve müziği tanıtılmıştır.

Araştırmadaki veriler, betimsel tarama yöntemi ile yerli ve yabancı; kitap, dergi, e-dergi, tez, makale, e-kitap gibi dijital ve yazılı başta olmak üzere kaynaklardan bilgiler toplanarak hazırlanmıştır.

2. İNCELEME

2.1. Georg Philipp Telemann’ın Müzikal Kimliği ve Obuaya Etkileri

Müzik tarihindeki en üretken besteci olarak bilinen Georg Philipp Telemann, bestelediği eserlerle Barok dönemdeki en önemli bestecilerden biridir. 1681-1767 yılları arasında yaşamış, Alman besteci G. Ph. Telemann, çok hızlı beste yapabilmektedir ve yazdığı çoğu eser yazılı doğaçlamalar gibidir. Bu durum onun müziğini daha da etkileyici kılmaktadır: G.Ph. Telemann'ın müziği; kontrpuan ve armoni olarak karmaşıktır, ritmik olarak canlıdır, dönemin kurallarına uygundur ve genellikle geleneksel olsa da asla banal değildir. Her müzik türünde beste yapmıştır. G.Ph. Telemann'ın müziği, geç Barok ve erken Klasik stilleri arasında önemli bir bağlantı teşkil eder. Kendi kuşağının Alman bestecileri arasında en derin Fransız müziği bilgisine sahip olan G.Ph. Telemann, 1710'lardan başlayarak, Alman, Fransız, İtalyan ve Polonya stillerinin bir karışımı olan Alman karma stiline yaratıcılarından ve önde gelen savunucularından biri olmuştur. Müzik tarihi için aynı derecede önemli olan bir diğer unsur ise G.Ph. Telemann'ın yayıncılık faaliyetleridir. Eserleri için yayın haklarını takip ederek, müziği bestecinin fikri mülkiyeti olarak görmüştür. G. Ph. Telemann, yalnızca üst sınıf için bestelenmiş müziği halka açık

⁸ Emel Çelebioğlu, *Tarihsel Açıdan Evrensel Müziğe Giriş*, Simurg Yayıncılık, İstanbul 1986, s. 33.

⁹ Burcu Coşkun, “J. S. Bach Tarafından Flüt ve Klavsen İçin Yazılan Si Minör (BWV 1030) Sonat’ın Form, Analiz ve İcra Yönünden İncelenmesi”, (Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, Edirne, 2007), s.18.

konserlerde de seslendirerek devrimci ruhunu müziğinin dışında Barok dönemin her alanında yansıtmıştır. G.Ph. Telemann, zamanının en üretken bestecisidir: eserleri 3.000'den fazla parçadan oluşur. Günümüzde, G.Ph. Telemann'ın eserlerinin her birine “Telemann-Werke-Verzeichnis”, Türkçesi “ Telemann Eserler Kataloğu” anlamına gelen bir TWV numarası verilmektedir.¹⁰

Zamanında mevcut olan her solo enstrüman için eserler yazmıştır. Barok dönemde oldukça popülerlik kazanan obua için de çokça eser bestelemiştir. Ciddi ve çekici müzikal fikirler içeren, yavaş bölümleriyle büyüleyici ve melodik olan solo konçerto ve sonatları, obuanın ses rengini belirgin bir şekilde göstermektedir.

2.2.Georg Philipp Telemann'ın Obua Konçertoları

Obua konçertolarında G.Ph. Telemann, virtüöz solo enstrüman ve orkestra arasındaki karşıtlığa dayanan İtalyan stilini benimsemiştir. Yavaş bölümleri, genel olarak orkestra eşlikli, melodik sololardan oluşmaktadır. Hızlı bölümleri ise, ana temayı hep birlikte ya da parçalar halinde ve farklı tonlarda çalan orkestra ve modülasyonlu sololar ile dönüşümlü olarak çalınmaktadır.

2.2.1. Sol Majör Obua Konçertosu TWV51:G2

Bu konçerto, G. Ph. Telemann'ın 1720-22 yılları arasında Hamburg'da geçirdiği, oldukça verimli bir dönemde yazılmıştır. Eserin orijinal el yazmasının okunaksızlığı, 2. ve 4. bölümlerinde eksiklikler olması ve bas ve klavsen notalarının yırtılmış olmasına rağmen bu kısımlar tekrardan G. Ph. Telemann'ın tarzına uygun şekilde tamamlanmış ve günümüze ulaşmıştır. El yazmasında solo enstrüman flüt olarak tanımlansa da ayrı solo partisinde obua olarak ifade edilmiştir. Böylelikle konçerto, Barok dönemde yaygın bir uygulama olan solo enstrümanın belirli koşullarda sıklıkla değiştirildiği ancak eserde temelden bir değişiklik olmadan çalınabilmektedir. Solo bölümün aralığı hem flüt hem de obua için oldukça pestir, bu nedenle konçerto, enstrümanın sesinin kadifemsi yumuşaklığını ortaya çıkarmaktadır. Dört bölüm, orkestral bir ön giriş olmaksızın, doğrudan obua solo ile başlamaktadır. Hem Vivace hem de Allegro, tekrarlarla ve kendi içinde taklitlerle geliştirilmiştir. Adagio'nun orta kısmında ve Andante'nin ikinci ölçüsünde paralel beşli akorları gibi bazı alışılmamış armonilere rağmen G.Ph. Telemann, özgüvenli bir şekilde onları kullanmıştır.¹¹

¹⁰ Mark Arnest, “Baroque Tangents”

<https://www.chamberorchestraofthesprings.org/baroque-tangents.html> (E.T.11.10.2021).

¹¹ M. Ritter, “Albinoni and Telemann: Oboe Concertos”

https://go.gale.com/ps/retrieve.do?tabID=T002&resultListType=RESULT_LIST&searchResultsType=SingleTab&hitCount=7&searchType=BasicSearchForm¤tPosition=1&docId=GALE%7CA16032521&docType=Brief+article%2C+Sound+recording+review&sort=Relevance&contentSegment=ZONE-

2.2.2. Mi minör Obua Konçertosu TWV51:e1

Bu konçertoda, bölümlerinin sırasından da anlaşılacağı üzere (yavaş-hızlı-yavaş-hızlı), kilise sonatının modeli açıkça uygulanmıştır. Karşıtlığın etkilerini göstermek için Barok dönemde kurulan “stil ve duygu” birliğini G.Ph. Telemann, bu konçertosunda terk etmiştir. İlk bölümde (Andante) yaylılar, tekrarlanan notalarla bir tema çalarken, obua, ifade gücü ve farklı ritmik profili ile bir kontrast oluşturan yeni melodik bir temayla cümleye başlamaktadır. İki tema birbirleriyle rekabet etmeye başlar ve obua, yaylılara boyun eğmesine, yalnızca bölümün sonunda, başlangıçta çalınan temayı çalmaktadır.¹²

Nota 1: Telemann, Mi minör Obua Konçertosu TWV 51: e1, I.
 Bölüm, 1. ve 2. ölçü¹³

MOD1&prodId=AONE&pageNum=1&contentSet=GALE%7CA16032521&searchId=R1
 &userGroupName=trakya&inPS=true (E.T. 20.11.2021).

¹² M. Ritter, *a.g.e.*, s. 2.

¹³ G. Ph. Telemann, *Oboe Concerto TWV51: e1, E minor*, Ed. Bernard Meylan, Orsonnens, Bernard Meylan, s.1.

Nota 2: Telemann, Mi minör Obua Konçertosu TWV 51: e1, I.
Bölüm, Obua Teması Giriş, 5. ve 8. ölçü¹⁴

İkinci bölümdeki (Allegro molto) karşıtlıklar oldukça dramatiktir. İki keman, motorik hareketlerle, on altılık notalardan oluşan melodiyi ileriye doğru taşımaktadır.¹⁵

Nota 3: Telemann, Mi minör Obua Konçertosu TWV 51: e1, II.
Bölüm, 1. ve 3. ölçüler arası¹⁶

¹⁴ G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 1.

¹⁵ M. Ritter, *a.g.e.*, s. 2.

¹⁶ G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 5.

Kısa bir süre sonra bir kadans tarafından durdurulurlar ve neşeli, heyecanlı karakter birdenbire, akorların eşlik ettiği bir tür zamansız ve yavaş bir melodi olan Poco Andante'ye yol açmaktadır.¹⁷

Nota 4: Telemann, Mi minör Obua Konçertosu TWV 51: e1, II. Bölüm, 35. ve 38. ölçüler arası¹⁸

Monotematik¹⁹ üçüncü bölüm (Largo), çok daha homojen bir tablo çizmektedir. Bir sarabande'yi andıran lirik, melodik pasaj, ilk keman tarafından obuaya geçmeden önce belirtilir. G.Ph. Telemann, dramatik olarak zekice bir pasaj seçmiş ve homofonik yazı yoluyla melodinin saygınlığını vurgulamıştır.²⁰

Nota 5: Telemann, Mi minör Obua Konçertosu TWV 51: e1, III. Bölüm, Keman Solo Giriş, 1. ve 4. ölçüler arası²¹

¹⁷ M. Ritter, *a.g.e.*, s. 2.

¹⁸ G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 7.

¹⁹ "Monothematic" Bir müzik bestesinin birden fazla bölümünde devam eden bir temaya sahip olması.

<https://www.merriam-webster.com/dictionary/monothematic> (E.T. 20.11.2021).

²⁰ M. Ritter, *a.g.e.*, s. 2.

²¹ G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 10.

Nota 6: Telemann, Mi minör Obua Konçertosu TWV 51: e1, III. Bölüm, Obua Giriş Teması, 9. ve 13. ölçüler arası²²

Final bölümü (Allegro), enerjisini tematik zıtlıklardan almaktadır: sekizlik notaların hâkim olduğu güçlü, marş benzeri ana tema, ikincil bir temaya karşı kuruludur.²³

A musical score for the first movement of Telemann's Mi minör Obua Konçertosu TWV 51: e1, IV. Bölüm. The score is written for five staves: Oboe (top), Violin 1, Violin 2, Viola, and Bassoon (bottom). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The tempo is marked 'Allegro'. The score features a complex texture with multiple melodic lines and a strong rhythmic accompaniment.

Nota 7: Telemann, Mi minör Obua Konçertosu TWV 51: e1, IV. Bölüm, 1. ve 19. ölçüler arası²⁴

²² G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 10.

²³ M. Ritter, *a.g.e.*, s. 2.

²⁴ G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 13.

2.2.3. Mi bemol Majör Obua Konçertosu TWV51:Es1

İtalyan konçertosuna benzeyen bu konçerto hem obua hem de obua ailesinden *aşk obuası* (oboe d'amour) ile çalınabilmektedir. Üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde (Allegro) solo pasajların eşliği oldukça hafiftir, bu da obuanın virtüöz niteliklerini göstermesini sağlar.²⁵

Nota 8: Telemann, Mi bemol Majör Obua Konçertosu TWV 51:Es1, I. Bölüm, 4. ve 6. ölçüler arası²⁶

İkinci bölümde (Largo), obua giriş yaparak 2. ölçüde orkestraya tempoyu vermektedir. Bölümün sonunda icracının kendini ve müziğini gösterebileceği kısa bir kadans vardır.

Nota 9: Telemann, Mi bemol Majör Obua Konçertosu TWV 51:Es1, II. Bölüm, 46. ve 52. ölçüler arası²⁷

²⁵ M. Ritter, *a.g.e.*, s. 3.

²⁶ G. Ph. Telemann, *Oboe Concerto TWV:51 Es1, E flat Major*, Ed. Loic Chahine, 2012, s.1.

²⁷ G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 10.

Üçüncü bölüm (Allegro), bir dansı andıran ve “ritornello” bölümleri olan bir aria olarak bestelenmiştir.²⁸

G.Ph. Telemann'ın obua konçertoları müzikal açıdan önemli ölçüde farklılık göstermektedir. Bestecinin üslubunun Barok döneme ait olduğu kesin olsa da, aynı zamanda klasik üslubun da ipuçlarını içermektedir.

2.2.4. Re minör Obua Konçertosu TWV51:d1

Bu konçertoda; özellikle ilk bölümde (Adagio), obua ve yaylılar arasındaki rollerin dağılımı ve orkestranın basit eşlikleri açıkça görülmektedir. Ancak monotonlaşmak yerine, bu figürler heyecan verici armonik ve ritmik dönüşlerle canlanmaktadır. Bölüm, üç-iki zamanlı poliritmik (çok ritimli) tutti bölümüdür: Birinci kemanlar akorları iki sekizlik, bir birlik notalarla çalmakta; ikinci kemanlar, üçüncü ve dördüncü oktav arasında hareket eden aralıklarla yalnızca birlik notalar çalmakta; viyolalar ise üçlemelerle bütüne sağlam bir temel kazandırmaktadır.²⁹

[1.] Adagio

Hautbois concert (tante)

Violino 1mo

Violino 2do

Alto Viola

Cembalo

Nota 10: Telemann, Re minör Obua Konçertosu TWV51: d1, I. Bölüm, 1.ve 3. ölçüler arası³⁰

²⁸ M. Ritter, *a.g.e.*, s. 3.

²⁹ Brilliant Classics, “Telemann Edition”

<https://www.brilliantclassics.com/media/1121202/95150-TELEMANN-Edition-COMplete-Liner-Notes-Sung-Texts-Download.pdf> (E.T. 06.11.2021)

³⁰ G. Ph. Telemann, *Oboe Concerto TWV:51 d1, D minor*, Ed. Mario Bolognani, Rome 2015, s. 2.

Bu eşsiz ses dokusunun üzerinde, uzun nota değerleriyle, obuanın sakin melodisi dolaşmaktadır. İlk bölümün yüce ve sakin havası; müzik yapmanın saf neşesi ve değişen müzikal materyalden duyulan zevk ile çalınan ikinci bölüm Allegro'yla devam etmektedir.³¹

[2.] Allegro

Nota 11: Telemann, Re minör Obua Konçertosu TWV51: d1, II.
 Bölüm, 1. ve 4. ölçüler arası³²

Üçüncü bölüm (Adagio) oldukça kısadır, sadece altı ölçüden oluşmaktadır. Ancak armonik yapısı oldukça zengindir.

[3.] Adagio

Nota 12: Telemann, Re minör Obua Konçertosu TWV51: d1, III.
 Bölüm, 1. ve 6. ölçüler arası³³

Attaca bir şekilde girilen dördüncü bölüm (Allegro), oldukça canlı bir bölümdür. Bölümün teknik pasajlarının zorluğu ve hızlı olmasından dolayı

³¹ Brilliant Classics, "Telemann Edition", s. 6.

³² G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 4.

³³ G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 10.

icracının bu isteği karşılması beklenir. On altılık ritim kalıplarından oluşan, hızlı obua pasajlarının gidişatı ile eser, neşeli bir kapanışla bitmektedir.³⁴

2.2.5. Do minör Obua Konçertosu TWV51:c1

Bu konçerto, biçimsel olarak İtalyan sonatının özelliklerini taşımaktadır ve şaşırtıcı etkilerle doludur. Esere, ilk bölümde, “Grave” ile giriş yapılmıştır. Noktalı ritimler bir Fransız uvertürünü çağrıştırmaktadır. Eserin tonu dışında bir açılıştan sonra üçüncü ölçüye kadar Do minör tonuna ulaşmamaktadır.³⁵

Nota 13: Telemann, Do minör Obua Konçertosu TWV51: c1, I. Bölüm, 1. ve 4. ölçüler arası³⁶

İkinci bölümün (Allegro) yapısı da sıra dışıdır. Bir Orta çağ hoket tekniği tarzındadır yani solo ve tutti, kısa soluklu motiflerle karşılıklı atışmaktadır.³⁷

Nota 14: Telemann, Do minör Obua Konçertosu TWV51: c1, II. Bölüm, 1. ve 5. ölçüler arası³⁸

³⁴ Brilliant Classics, “Telemann Edition”, s. 7.

³⁵ Brilliant Classics, “Telemann Edition”, s. 7.

³⁶ G. Ph. Telemann, *Oboe Concerto TWV:51 c1, C minor*, Ed. Nils Jöhnsson, s. 2.

³⁷ Brilliant Classics, “Telemann Edition”, s. 7.

³⁸ G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 3.

Üçüncü bölümde (Andante), obua şarkı söyler gibi çalmaktadır. Bölüm, Mi bemol Majör gamına geçmiş, orta bölümde Sol minör gamına ilerlemiş ve yine Mi bemol Majör gamında sonlanmıştır.

Dördüncü ve son bölüm (Vivace), dansı andıran jestleri ve net ritimleriyle, üç-dört zamanlı bir bölümdür. Polonezin canlılığını taşımaktadır.³⁹

2.2.6. Re Majör Obua Konçertosu TWV51:D5

Konçertonun ilk bölümü (Grazioso), tüm eserin havasını belirleyen büyüleyici bir melodiyle süslenmiştir. Karakteristik noktalı motifi, obua kısmına ulaşmadan önce kemanların üst oktavlarında dolaşmaktadır. Bölümün tam ortasında, sağlam bir şekilde kurulmuş olan Si minör gamının üzerinde, obua, tekrarlanan notalardan oluşan yeni, motive edici materyali ortaya çıkarmaya başlamıştır.⁴⁰

Nota 15: Telemann, Re Majör Obua Konçertosu TWV51: d5, I. Bölüm, Keman Solo Giriş, 1. ve 3. ölçüler arası⁴¹

Nota 16: Telemann, Re Majör Obua Konçertosu TWV51: d5, I. Bölüm, Obua Solo Giriş, 4. ve 7. ölçüler arası⁴²

³⁹ Brilliant Classics, "Telemann Edition", s. 7.

⁴⁰ Brilliant Classics, "Telemann Edition", s. 7.

⁴¹ G. Ph. Telemann, *Oboe Concerto TWV:51 d5, D Major*, s. 2.

⁴² G. Ph. Telemann, *a.g.e.*, s. 2.

İkinci bölüm (Vivace), 6/8'lik zamanı, şakacı melodisi ve gitar tarzında orkestra eşliğinde, hızlı bir İtalyan dansı olan tarantella tarzında yazılmıştır.⁴³

Üçüncü bölüm (Adagio) ise, lirik melodilerin kullanıldığı, rüstik bir manzaranın tasvir edildiği bir tuval gibidir. Basit melodiler çalan obua, basso continuo tarafından zarif bir şekilde desteklenmektedir. Dördüncü bölüm (Scherzendo), bir Fransız dansı olan gavotun yürüyüşünü çağrıştırmaktadır. Neşeli ancak yumuşak bir şekilde eseri sonlandırılır.⁴⁴

2.2.7. Sol Majör Obua Konçertosu TWV51:G3

Bu konçerto hem obua hem de aşk obuası ile icra edilebilmektedir. İlk bölüm (Soave), pastoral bir nitelik taşımaktadır. Başlangıçta, obuanın hassas sesi, kısa, kuş çağrısı benzeri motiflerle vurgulanmıştır.⁴⁵

Nota 17: Telemann, Sol Majör Obua Konçertosu TWV51: g3, I. Bölüm, 6. ve 15. ölçüler arası⁴⁶

⁴³ Brilliant Classics, "Telemann Edition", s. 7.

⁴⁴ Brilliant Classics, "Telemann Edition", s. 7.

⁴⁵ Brilliant Classics, "Telemann Edition", s. 7.

⁴⁶ G. Ph. Telemann, *Oboe Concerto TWV:51 g3, G Major*, Ed. Kamallo, s.1.

İkinci bölüm, benzersiz sesleri Barok dönemde eğlencenin sembolleri olarak kabul edilen Fransız musette'inin sesine benzeyen veya gayda sesini taklit etmeyi amaçlayan baslara sahiptir.⁴⁷

Nota 18: Telemann, Sol Majör Obua Konçertosu TWV51: g3, II. Bölüm, 13. ve 37. ölçüler arası⁴⁸

Kromatik olarak yoğun üçüncü bölüm (Adagio), ağrıta benzer bir his ile yazılmıştır. Dördüncü ve son bölüm (Vivace), kornaların çalındığı ve atlarının üzerinde dörtnala koşan avcılarının iştirildiği, bir final havasında yazılmıştır.⁴⁹

3. SONUÇ

Georg Philipp Telemann, Barok dönemin en etkili, en üretken ve çağdaşları tarafından son derece saygı gören bir bestecidir. Zamanında mevcut olan hemen hemen her solo enstrüman ve çeşitli oda müzikleri, orkestralar için beste yapmıştır. Konçertoyu en üst seviyelere taşıyan G.Ph. Telemann'ın konçertoları çeşitlilik, renkler ve ifade bakımından zengindir, biçimselliği her zaman olağanüstü

⁴⁷ Brilliant Classics, "Telemann Edition", s. 7.

⁴⁸ G. Ph. Telemann, *a.g.e.* s. 4.

⁴⁹ Brilliant Classics, "Telemann Edition", s. 7.

yaratıcılıkla kullanmıştır ve her zaman teknik incelik ile müzikal içerik arasında bir denge sağlamaktadır.

Konçertolarındaki bu ilkeleri, dönemin enstrümanlarında ustaca kullanmıştır. Barok dönemdeki çoğu enstrümanı icra etmesinin de verdiği avantajla, her enstrümanın sınırlarını ve teknik zorluklarını bilerek eserlerini yazmıştır.

Obuaya verdiği değer ve obuayı icra etmesi sayesinde onu en iyi kullanan bestecilerden olmuştur. Obuanın tekniğini ve çevikliğini hızlı bölümlerindeki pasajlarda; yumuşak ve puslu tonunu ise yavaş bölümlerinde göstermiştir.

Bu araştırma; Georg Philipp Telemann'ı icra edecek müzisyenlerin, bahsedilen konçertolarda; obuayı nasıl benimsediğini, obuayı nasıl kullandığını, müziğini anlamaları, stilini bilmeleri ve bu eserleri tanıtmaya açısından yapılmıştır. Bahsi geçen konçertolar, obua repertuarında oldukça popülerdir ve önemli bir konuma sahiptir.

Bu araştırma; Georg Philipp Telemann'ın Sol Majör TWV 51: G2, Mi minör TWV 51: e1, Mi bemol Majör TWV 51: Es1, Re minör TWV 51: d1, Do minör TWV 51: c1, Re Majör TWV 51: D5, Sol Majör TWV 51: G3 konçertolarını icra edecek obuacılara yol göstermek ve icralarını kolaylaştırmak için kaynak oluşturmuş ve katkıda bulunmuştur.

KAYNAKÇA

AKTÜZE, İrkin, *Müziği Anlamak: Ansiklopedik Müzik Sözlüğü*, Pan Yayıncılık, İstanbul 2004.

COŞKUN, Burcu, "J. S. Bach Tarafından Flüt ve Klavsen İçin Yazılan Si Minör (BWV 1030) Sonat'ın Form, Analiz ve İcra Yönünden İncelenmesi", (Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, Edirne) 2007.

ÇELEBİOĞLU, Emel, *Tarihsel Açıdan Evrensel Müziğe Giriş*, Simurg Kitapçılık ve Yayıncılık, İstanbul 1986.

HAYNES, Bruce, *The Eloquent Oboe*, Oxford Üniversitesi Yayınevi, 2007.

TELEMANN, Ph. G., *Oboe Concerto TWV:51 c1, C minor*, Ed. Nils Jöhnsson.

_____, *Oboe Concerto TWV:51 d1, D minor*, Ed. Mario Bolognani, Rome 2015.

_____, *Oboe Concerto TWV:51 d5, D Major*, Ed. Nils Jöhnsson.

_____, *Oboe Concerto TWV:51 g3, G Major*, Ed. Kamallo.

_____, *Oboe Concerto TWV51: e1, E minor*, Ed. Bernard Meylan.

_____, *Oboe Concerto TWV51: Es1, E Flat Major*, Ed. Loic Chahine, 2012.

İnternet Kaynakları

Arnest, Mark, "Baroque Tangents"

<https://www.chamberorchestraofthesprings.org/baroque-tangents.html>
(E.T.11.10.2021).

Brilliant Classics, "Telemann Edition"

<https://www.brilliantclassics.com/media/1121202/95150-TELEMANN-Edition-COMplete-Liner-Notes-Sung-Texts-Download.pdf> (E.T. 06.11.2021).

Essential Humanities, "Baroque Music",

<http://www.essentialhumanities.net/westernart/music/baroque/> (E.T. 25.10.21).

Music Of The Baroque, "What is Baroque Music?"

<https://www.baroque.org/baroque/whatis> (E.T. 25.10.21).

Ritter, M., "Albinoni and Telemann: Oboe Concertos"

https://go.gale.com/ps/retrieve.do?tabID=T002&resultListType=RESULT_LIST&searchResultsType=SingleTab&hitCount=7&searchType=BasicSearchForm¤tPosition=1&docId=GALE%7CA16032521&docType=Brief+article%2C+Sound+recording+review&sort=Relevance&contentSegment=ZONE-MOD1&prodId=AONE&pageNum=1&contentSet=GALE%7CA16032521&searchId=R1&userGroupName=trakya&inPS=true (E.T. 20.11.21).

UK Essays, "The Music Era of Baroque",

<https://www.ukessays.com/essays/music/the-music-era-of-baroque-music-essay.php> (E.T.20.11.21).